

1. za Slovence, v slovenskem jeziku pisana, naj bi kazala, v čem je enak slovenski jezik hervaškemu (ali serbskemu), potem českemu, poljskemu in ruskemu, in v čem se od njih razlikuje;

2. za Hervate ali Serbe, v njih jeziku pisana, naj bi razkazovala ravno to od slovenskega, českega, poljskega in ruskega jezika;

3. za Čehe, v češčini pisana, naj bi razlagala vse to od hervaškega, slovenskega, poljskega in ruskega jezika;

4. za Poljce, poljski pisana, naj bi spet razkazovala enakosti in različnosti vseh družih slovanskih jezikov s poljskim, in

5. za Ruse, v ruščini pisana slovnica, naj bi ravno to razlagala od vseh družih slovanskih jezikov.

Taka slovnica naj bi se potem v dotični deželi vpeljala po vseh gimnazijah in realkah. Slovenska taka primerjavača slovnica po slovenskih deželah, hervaško-serbska po Hervaškem itd. Šolska mladina bi se po tej poti igraje naučila vseh slovanskih jezikov toliko, da bo lahko razumela vsako slovansko delo. Tako bi postala cela slovanska literatura lastnina vseh Slovanov skup in vsacega slovanskega naroda posebej, in ne bi trebalo toliko tujim knjigam v slovanske kraje poti odpirati, a domačim slovanskim je zapirati.

Po tem načinu bi tudi najbolje razvidili, kako se ima slovansko narečje slovanskemu bližati, da dosežemo tudi mi Slovani skoraj to, kar so dosegli pred nami vsi omikani narodi, to je — en občen jezik. Do tistihmal pa bi saj vsak omikan Slovan razumel vse slovanske narečja. In tako bi bile široke vrata odperete vsaki slovanski knjigi. „*Novice*“. (Val. Lušnik.)

P a š n i k.

Nekaj o domačem pravilnem jeziku. Nekteri učitelji razgrinjajo v šoli že pervincem vse svoje jezikoslovne

boljših učiteljev ne dajo, dokler se ti, kar jih je dobrih, s slovensčino ne morejo ponašati, temuč se morajo za njo še le bati, dokler se učenci sploh slovensčine same bolje ne učijo, dokler se pridnim in radovednim celó ne pomaga, da bi se soznani s katerim bližnjim slovanskim jezikom, p. s brovaško-serbskim, českim i. t. d., dotlej lepa misel ostane le misel, in dotlej omenjena slovnica tudi v očitne učilišča mógla ne bo. Pri tej priliki bi radi tudi mi priporočili učencem in šolam, kar piše po „*Danicí*“ č. g. dopisnik iz Slatine: Cesarovič Radolf govori prav dobro nemški, madjarski, laški in česki jezik. Ali ni le-tá prvi avstrijski učenec prelep zgled učencem in šolam, da naj bi se v mnogojezični Avstrii učili nekoliko več domačih, vsak dan potrebnih, in nekoliko manj starih jezikov, n. pr. greškega, ki se tako malo v življenji rabi?

Vredn.

izrased, in tirjajo, da bi jih učenci kar naravnost posnemali. Po taki poti se učencem jezik pristudi, in marsiktera iskrica, ki že naravno tli za materni jezik v otroškem srcu, se zatara, da malokdaj ali še celó nikoli več ne oživi.

Učitelj naj tedaj o začetku ne bo preveč zbirčen v jeziku, in naj pusti, da otroci poljubno govoré, kakor so navajeni pri starših, bratih, sestrah in drugih domačih, ki so jim ljubi in dragi. Učitelj naj o začetku prav počasi in, bi rekel, nevidoma malo po malo in prav previdno in poterpežljivo popravlja učencem skazene besede in jih uči boljše, književno gororiti. Naj pred naj to začinja pri besedah in stavkih, ki jih učenci pišejo in potem še le tudi v govorjenji. Prizadeva pa naj se učitelj, da sam vedno čisto govori, in zapazil bo, da ga bodo učenci kmali radovoljno posnemali.

Šolsko blagó.

Iz Slovnice. (Glagolska spraga.) Zložite iz teh le besedi proste stavke: jabelko, pleti, mlinar, seči, hlapec, gnjiti, žanjica, mleti, dekla, gristi, pes, presti, plevica, žeti.

Iz Špisja. Naštejte tiste, ki nam pripravljajo vsakdanji živež! Kaj dela kmet? Kaj delajo plevce? Kaj žanjice? Kaj delajo mlatič? Kje se dela moka? Kdo melje žito? Kaj se peče iz moke? Kdo peče kruh? Kaj dela kuharica? Kaj dela vertnar? Kje se dobiva meso? Kdo pripravlja meso? Kje so zajci, sarni in jeleni? Kdo jih lovi? Kje živé ribe? Kdo jih lovi? Kedaj jih jemo? Kje se dobi vino? Kdo ga prideluje?

V čem ste si podobne šolska izba in domača stanica, v čem pa ste različne? (Šolska izba in stanica obedve ste pod streho; obedve imate vrata, okna in peč; v obehdveh so miza, stol, klopi in podobe. Pa šolska izba je navadno večja od stanice; v šolsko izbo se hodijo mnogi otroci učiti, v stanici pa stanuje le domača družina; v šolski izbi nikdo ne prenočuje, v stanici pa so ljudje po dnevi in po noči; orodje v šolski izbi je drugače, kakor v stanici i. t. d.)

Iz številjenja. a) Dva kmeta menjata z vinom in ovsom. Jurčec ima 160 veder vina, vedro po 5 gold. za gotovo plačilo, pri menji pa po 7 gold. Matiče pa ima ovsu za gotovo plačilo mernik po 1½ gold. Vpraša se, po čim bo Matiče nastavlil oves pri menji, da bo z Jurčecom v enaki meri, in koliko mernikov bo Matiče mogel dati Jurčetu?

b) 12. okt. 1492 je Kristof Kolumb našel otok San - Salvador; koliko časa je že od tega — danes 15. jan. 1865?

c) V neki družini sta stari oče in stara mati stara 170 let, stari oče in oče vkup 148 let, stara mati in oče 138 let, oče in mati 112 let, mati in hči 73 let, hči in sin 29 let; koliko je vsakteri star?

Kratkočasnica.

Neki učitelj vpraša v šoli gostivničarjevega Anžka to le iz številjenja:

„Anže, ti si bistra glava, ki te imam že davno rad, izštevali mi tudi ti kaj. poslušaj me: Jaz bi šel k vam v gostivnico, in bi spil tri verčke ola po 12 kr., in bi snedel eno popoprano meseno klobaso za 10 kr., in bi prigriznil zraven tudi za 1 groš kruha; koliko bi mogel plačati tvojemu očetu?“

Anžek odgovori: „Gospod učitelj, le pridite večkrat k nam, sej veste, da vam moj oče vselej radi dajo zastoj piti in jesti, kolikor vam je ravno za malo južino potreba.“